

به یاد کودکی! در تصاویر کتاب‌های درسی

پرویز کلانتری

اشاره

دنیای خیالات دوران مدرسه از رنگین‌کمان خاطره‌انگیز تصاویر کتاب‌های درسی به الوان گوناگون درآمده است؛ زیرا زیبایی «نقش اول» همواره آن را در حافظهٔ کودکان ماندگار می‌کند و بی‌دلیل نیست که قصه‌های شورانگیز کتاب‌های درسی در کنار تصاویر آن دوران، از شیرینی و کشش ویژه‌ای برخوردارند. انتظار آفرینی داستان‌ها در عین کوتاهی و سادگی لحظه‌هایی را رقم می‌زد که تمام وجود دانش‌آموز را به خود جذب می‌کرد. جنگ قهرمان با اژدها، گفت‌وگوی کبوتر با بادصبا، قصهٔ روباه و خروس و... با تصاویر رنگین کتاب بعد نمایشی جالبی به خود می‌گرفت تا همه چیز برای نشان دادن مضمون واقعی در ذهن کودکان فراهم شود. در آن روزها، مثل همیشه، تصاویر بهترین مدد رسان و گویاترین وسایل کمک آموزشی بودند تا نگرشی نو را در کودکان دیروز؛ شکل دهند نگرشی که با آن بتوانند در دنیای فردا زندگی کنند و با هموعان خویش تعامل داشته باشند.

اما تصویرسازی که آن دنیای کودکی را در کتاب‌های درسی خیال‌انگیز می‌کردند، کسانی هستند که همچون هنر تصویرسازی خود به دنیای یادها و خاطره‌ها راه یافته و در خاطرهٔ جمعی کودکان روزگار خویش ماندگار شده‌اند. می‌دانیم که برای اهل هنر، اهل ادب و اهل علم ورود به دنیای کتاب‌های درسی در اشکال مختلف آن آرزویی برجسته است که تحقق آن حضور دائمی و مؤثر صاحب اثر را در دورهٔ حیاتش معنی تازه‌ای می‌بخشد و این تجربه را برای او منحصر به فرد می‌کند. براین اساس، خاطرهٔ دلنشین استاد پرویز کلانتری، از تصویرسازان دیروز کتاب‌های درسی و از استادان به‌نام نقاشی امروز، برای همکاران هنر آموزش و پرورش خواندنی و برخی از تصویرسازی‌های ایشان در کتاب‌های درسی دیدنی است.

رشد

کتاب ای درسی

از پرویز گلزاری

اگر شباهت کنم در سال ۱۳۳۴ به آن که زمان زمانی دینی بر عنوان گرفت در
موسسه اشادات فرانکلین عمده دار نقاشی کتاب ای درسی شدیم. حجم کار
زیاد بود به تدریس همکارانی که عمدتاً از دانشجوهای ویا نارخ استخوان
دانشگاه هراسی و بیاسی تهران بودند. ما می‌پرستیدم من غلامعلی مکتبی که در تئوری ای
کار به یونان، پاریس رفت و در آن وقت هم میان با همکاران می‌کرد و دیگری
من ترانت سیگالیان، فریدون جانانی و یان طرکاد. از خوشتر زبان هم آقای مستور
و زنده یاد یزدانی هکله ما بودند زنده یاد هر زنده یاد مستور آمد و خاتم شهادت
صورتی نقش بردند. کار ما نیز نظر مولفین کتاب ای درسی انجام می‌گرفت
کسانی مثل دکتر محمد حسن گنجی پدر جغرافیای ایران دکتر ساعدت زمانزما استاد تاریخ
دکتر محمود بهار در رشته علوم طبیعی دکتر احمد آرام رشته علوم خاتم تئوری باغچه‌بانی
و علی آهمن عمده داتین فارسی آقای قزاقی ریاضیات و دیگران...
در پایان کار در سال ۱۳۶۰ هرگز گروه مولفین کتاب ای درسی برای آشنایی
با اصول کار کتاب ای درسی در زمینی عرماه به امریکا در دانشگاه کلیا در
نیویورک برنامه‌ای برای مولفین ترتیب داده شد و

بنده در آن زمان هم برای آشنایی با شیوه کار مولفین کتاب ای درسی در نقاشی
کتاب در استودیوی DAN RAW در نیویورک به کار آموزشی پرداختیم.
شیرینی پس از انقلاب در سراسر به عنوان تبدیل از پیشگویی آن نقاشی کتاب ای درسی
جنبه دیر آگوش و پرویز گلزاری در برابری در میان غیرنگارانی هنر اهلای لوح اختصار به
بنده فرمودند: آقای گلزاری وقت من به دبستان می‌رفت نقاشی این فریادی ما را
در کتاب ای درسی هنوز به خاطر دارم. در نقاشی کتاب ای درسی از خاطر بوی ایران
استاد کوردهم برای مثال در نقاشی حبه‌کبابی؟ تصویر حبه‌کباب از روی تجربه و تئوری اهلای ما
بهمان نگاه و لباس و دستاویز نقاشی که ما هم می‌دانیم که در نقاشی آن کتاب میراثی ایران با دو اس
از درسی کس ای دستاویز ساطن که ناگهان ایران نقاشی که ما این بهترین تجربه ای بود که
امروز با درباری به خاطر فرهنگ ایران در نقاشی ادامه داده ام.

میلاد ۱۳۹۱

